

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR MALÍŘSTVÍ 3

PAINTING STUDIO 3

TEMPLES

TEMPLES

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR/KA PRÁCE

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

PAVLÍNA POKORNÁ

MgA. BŘETISLAV MALÝ

BRNO 2021

OBSAH DOKUMENTACE:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5 - 11
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 12 - 24

TEXTOVÁ ČÁST

Abstract

I called my bachelor's thesis Temples.

My paintings are temples for me. Nature itself is a temple.

The title of the work was made spontaneously when I researched the symbolism and artistic typifications used on Japanese traditional clothing – Kimono.

A series of my paintings called Temples are based not only on inspiration from nature and its motifs, but also on free paraphrase and work with elements based on textile design – shapes, repeating elements, natural motifs.

Obsah

1. Anotace
2. Úvod k tématu a inspirační zdroje
4. Temples
5. Popis díla, pracovní postupy
6. Cíle práce, kontextualizace práce
7. Experimentální část, další předpokládaný vývoj práce, závěr

Stručná anotace

Moji bakalářskou práci jsem nazvala Temples, neboli česky Chrámy.

Moje obrazy jsou pro mne chrámy, příroda sama je chrámem.

Název práce vznikl spontánně, když jsem zkoumala symboliku a výtvarné typizace, které jsou používány na japonském tradičním oděvu- Kimonu.

Série mých obrazů s názvem Temples, vychází nejen z inspirace přírodou a jejími motivy, ale volně parafrázuje a pracuje s prvky vycházejícími z textilního designu – tvary, opakující se prvky, přírodní motivy. Jde o sérii přibližně šesti obrazů. Jsou zpracovány technikou olejomalby na plátně a odehrávají se na středně velkých formátech.

Úvod

S tématem „jazyka“ přírody, s přírodou, jako múzou, jako základním stavebním kamenem, ze kterého vycházejí všechny tvary, motivy, barvy, pracuji téměř celou dobu mého studia na FAVU. Toto téma v průběhu času pojmám různými způsoby a v různých výrazových rovinách. Téma je konstantní a přitom tak prochází spoustou jemných výrazových a vizuálních proměn.

Během doby, kdy studuji na fakultě, jsem prošla několika fázemi transformace malby, ale stále všechny tyto roviny pojí společné uvažování o stejných principech – výchozí báze pro vnímání vnějších podnětů a jejich následnou malířskou interpretaci. Tyto podněty se snažím přenášet na svá plátna, interpretovat je.

Ve svých raných pracích jsem se spíš zaměřovala na vizuální stránku přírody – na její barvy, tvary, kontrasty či kompozice a jejich vzájemné prolínání. Vznikly tak moje první velkoformátové abstraktní malby, kde jsem se nejvíc soustředila na strukturu přírody. Vytvářím tak vizuální vjem, který může díky mým obrazům vnímat i divák.

Zároveň s tímto jsem se ve své sérii obrazů „Struktura jako svět a svět jako struktura“ zamýšlela nad různými principy fungování přírody v podobě jejího vlastního řádu, pohybu a splynutí právě v kontextu s jejím dokonalým fungováním v každém detailu.

Další moje malby byly soustředěny především na rozmanitost, krásu, proměny a živelnost přírody a tím samotného života. To mě vedlo k tomu, abych se začala zajímat o samotné propojení a použití přírody v kultuře, o to, jak se v různých dílech a výtvarných odvětvích projevuje, jak přírodu vnímáme a jak s těmito projevy můžeme dále pracovat.

Moje práce je experimentem. Začala jsem dělat papírové a textilní koláže s důrazem na výklad a použití přírodních motivů - jejich světský a duchovní význam a také na přírodní symboliku a její významy, které se léta používají napříč rozličnými společnostmi.

Ze začátku jsem ke svým obrazům přistupovala ve větším rozpětí, vytvářela jsem papírové artefakty - minimalistické koláže, které vznikaly postupným vrstvením. Ale postupem času mě uchvátila textilní vizualita a její jednota a právě o tento nový směr v mé tvorbě se opírá moje bakalářská práce.

Při tvorbě prvních obrazů ze série „Temples“ jsem více pronikala do tajů textilní vizuality a začala jsem přírodní motiv na těchto obrazech zkoumat hlavně ve vztahu k jeho užití v historii textilního designu.

Při malbě prvních obrazů série Temples se směr mé práce začal více ubírat k tvorbě textilního designu a přírodní motiv už je na těchto obrazech zkoumán hlavně ve vztahu jeho užití při práci s textilním designem. Propojení přírodního motivu a textilního designu mě zajímá i napříč historií.

Výchozím bodem, nebo-li prvopočátečním impulzem pro vznik prvních obrazů z mé bakalářské práce, byla inspirace moderním designem a řemeslem přelomu 19. a 20. století, jeho dekorativností a obdivem tohoto řemeslném principu.

Dalším mým inspiračním zdrojem byl Bauhaus, jeho filosofické a čistě výtvarné principy myšlení. Největší inspirací jsou pro mne ale ženy Bauhausu, které jsou pevně spjaté s textilním designem a daly mu nový směr. Nejzajímavější je pro mne způsob práce Ani Albers, v jejíž práci je patrná transformace starého řemesla na moderní umění. Její originální závěsné „malířské“ kompozice a přístup, ve kterém se odkazuje na Andean textile tradition. Vyjadřovala způsob, jakým spojovala andské textilie se současnými materiály a designem. Vytvořila umění, které fungovalo v kontextu vizuálního jazyka, který praktikovali starověcí andští předci.

Dalším zdrojem inspirace v okolí Bauhausu je pro mne umělkyně Gunta Stozl a její výrazná barevnost, kompoziční řešení a používání organických i geometrických tvarů, které se skládají do velkých vzorů tvořících textilie.

A také zajímavá práce s barvou v dílech Josefa Alberse. Tak jak se zabýval vnímáním barev a působením barev na psychiku. Studoval prostor a působení

barev v něm, jeho série „Pocta čtverci“ fungovala meditativním potenciálem. Albers užíval barvy jakožto metaforu pro lidské vztahy. Chtěl, aby jeho dílo bylo vnímáno na intuitivním základě

Soustředila jsem se hlavně na principy, které byly užívané v módním textilním průmyslu šedesátých a sedmdesátých let, především na jeho typickou barevnost a styl. A to konkrétněji barevné kombinace, použití barev v gradientální posloupnosti a květinový motiv.

V mých obrazech je také patrná inspirace Japonskou tradiční textilí – Kimonem, na kterém se vyskytují prvky inspirované a provázané s přírodou, jako jsou květy, listy, ptáci... Jsou to symboly štěstí, dlouhověkosti a harmonie.

Z českého prostředí jsou pro mne vzorem a inspirací textilní práce výtvarnice Inez Tuschnerové – jejímž rukopisem jsou motivy kreativně a inovativně propojující malbu s koláží.

Temples

Každý obraz se stává mým vlastním prostorem, mého vnímání, pocitů a vjemů. Prostorem, který vzniká a funguje na bázi jazyka, který se skládá z interpretací vjemů, poznatků a emocí...

Můj malířský jazyk je prolínáním procesu malby a převodu těchto vjemů do vlastních děl.

Propojení a spojitost mého vlastního malířského jazyka a jazyka přírody tak, jak je užíván v kultuře, se pro mne stává novou rovinou. Toto propojení pro mne otevírá další možnosti řešení obrazu.

Vlastní vztah k motivu nese i intimnější charakter, který vychází z mého osobního vztahu ke konkrétním daným motivům. Spojitosti mého vnímání reálného obrazu, propojování zaběhlých významů tradičních motivů a svého vlastního vnímání skutečnosti.

„Sleduji zapadající červené slunce a ráno maluji oranžový kruh vyňatý z japonské dekorativní látky.“

Popis a postupy díla

Série mých obrazů, které jsem namalovala pro svou bakalářskou práci, odráží dané téma prostředkem hutné a autentické malby, kde využívám výrazné kompoziční řešení a kontrastní barevné kombinace. Toto výtvarné řešení je reakcí na zkoumané téma, ale především na téma v určitých momentech přirozeně reaguje. Olejové barvy zdůrazňují, že se jedná o autentický obraz.

Při tvorbě svých obrazů nahlížím na téma jako na předem daný „rastr“, který je pevně daný co se týče kompoziční a barevné stránky, ale i námětu díla. Avšak samotné malířské gesto, svůj vlastní jazyk nechávám „pracovat“ intuitivně. Při své práci dávám důraz na vjemovou stránku každého mého obrazu.

Maluji na středně velké formáty, protože tyto plátna jsou pro mne z čistě praktického důvodu, nápomocným prvkem pro soustředěnější malbu. Obrazy jsou hutné, malované olejovými barvami, proces malby je tedy delší, používám tradiční pojetí díla. Techniku olejomalby jsem zvolila pro zdůraznění „klasického“ obrazu v kontrastu s námětem.

Po vizuální stránce moje obrazy spojuje užití „ornamentálních“ prvků, vzoru a tvarů, jde o vyobrazení mé vlastní symboliky, kterou jsem zasadila do tématu.

Samotnou barevnost vnímám jako jeden z nejdůležitějších prvků mé práce, který je důležitý pro „odraz sama sebe“.

Sérii obrazů pojí moje vlastní specifická barevnost, tvořící se především z pastelových odstínů, odstínů magenty, fialového kobaltu a žlutých a oranžových kadmií. U kterých se zamýšlím jak nad její významovostí v kulturním kontextu, tak ji vnímám a používám i čistě intuitivním způsobem...

Obrazy vyjadřují vztah geometrie versus organičnosti, soustřeďují se na propojení jejich významovosti i jejich vizuálních vlastností.

Výsledkem mé práce má být ucelený obraz, u něhož je jasně patrný odkaz na dané principy, avšak stejnou měrou má klást důraz na vlastní autorské kroky. O mé kompoziční, barevné a námětové řešení.

Vymezení cíle práce a jeho kontextualizace

Výsledkem mé práce je malířská série obrazů, které působí na diváka jako esteticky funční celek, který zároveň splňuje všechny parametry malířského díla. Cílem práce je vytvoření série olejomalb, které vyjadřují dané téma a nově ho dávají do kontextu na poli vlastního uměleckého projevu.

Jde i především o vytvoření vizuálně autentických obrazů, kde je na první pohled patrné, že jsem pohlížela stejnou měrou na vizuální i obsahovou stránku díla.

Experimentální součást práce

Chci vytvářet obrazy, ze který bude volně vycházet tištěná metráž, a ráda bych práci rozvíjela dalšími kroky tohoto charakteru.

Další předpokládaný vývoj práce

Předpokládaným vývojem mé další práce jsou další volně navazující díla/série, které budou inspirovány podobnými motivy, jako ty stávající a této práci hodlám setrvat. Dále budu zkoumat a rozvíjet nová malířská řešení daného tématu.

Literatura

- ALBERS, Josef. Interaction of color, Yale University Press, 2013
- CAGE, John. Color and Culture: Practice and Meaning from Antiquity to Abstraction. University of California Press, 1999
- GOMBRICH E. H., Umění a iluze. Praha 1985.
- BŘEZINOVÁ, Andrea. 2018b. Textilní tvorba. In Inez Tuschnerová, Andrea Březinová a Jiří Zahrádka (eds.). Inez Tuschnerová. Brno: Moravská galerie, 2018: 25–75.
- SÝKORA Zdeněk, Barva a prostor. Praha: Kosmas, 2010

OBRAZOVÁ ČÁST

Bez názvu, 50 x 50 cm, olej na plátně

„Bez názvu I.“ , 95 x 105 cm, olej na plátně

detail obrazu

„Bez názvu II.“, 140 x 120 cm, olej na plátně

detail obrazu

„Bez názvu III.“ 95 x 105 cm, olej na plátně

detail obrazu

autorské tisky

„Bez názvu“, grafická technika na papíře, 80 cm x 60 cm

„Bez názvu“, grafická technika na papíře, 80 cm x 60 cm

„Dvoubarevný tisk“, sítotisk na papíře, 40 cm x 60 cm

